

1.1 Вирощування молодняку

- 1. Закономірності росту і розвитку молодняку.**
- 2. Вирощування лошат-сисунів. Відлучення і вирощування молодняку після відлучення.**
- 3. Утримання молодняку на пасовищах. Груповий і індивідуальний тренінг. Заїздка лошат.**
- 4. Догляд за кінцівками і копитами. Розчищення копит. Припасування підкови і вимоги до неї.**

1. Закономірності росту і розвитку молодняку

Під ростом розуміють накопичення живої маси організму, а розвиток – необхідні якісні зміни в організмі, що викликають ускладнення його структури і функцій. В рості і розвитку тварин виділяють два періоди – утробний і післяутробний.

Лошата народжуються на пізній стадії онтогенетичного розвитку. Маса лошат при народженні становить біля 10% живої маси матері. Через 1-2 години після народження лоша може самостійно рухатись. Післяутробна перебудова організму триває 2-3 місяці. В цей період лошата інтенсивно ростуть, новонароджене лоша характеризується більш високою температурою тіла, чистим ритмом серцевих скорочень і дихання. До 2-3 місячного віку ці показники зменшуються. З 6-8 і 12-18 місячного віку, в розвитку лошати настає період статевого дозрівання. Найбільш інтенсивний ріст спостерігається у внутріутробний період і після народження. Недостатня годівля жеребних кобил призводить до затримки розвитку плода. Перш за все кісток. В такому випадку лошата народжуються низькорослі. Ступінь недорозвитку окремих органів, тканини і організму лошати залежить від тривалості недогодівлі в окремі періоди життя. Неповноцінна годівля лошат не проходить безплідно. Інтенсивна годівля може прискорити ріст і розвиток організму. Ріст і розвиток лошат залежить від статі: жеребчики ростуть швидше, кобилки повільно. Для обліку росту і розвитку лошат зважують і міряють на 3-й день після народження, а тоді у віці 6 місяців, 1 рік, 1,5; 2; 2,5; 3 і 4 роки. Інтенсивність росту визначають по промірах і живій масі лошат.

2. Вирощування лошат-сисунів. Відлучення і вирощування молодняку після відлучення

Важливими клінічними ознаками нормального стану новонароджених лошат є загальний розвиток, жива маса, відсутність аномалій на кінцівках і тулубі. Відомо, що лошата народжуються з недосконалою системою імунного захисту. Молозиво сприяє виведенню першородного калу. Профілактика захворювань новонароджених лошат тісно пов'язана з якістю молозива. Якщо

воно біле й рідке, то концентрація імуноглобулінів у ньому низький. Лошатам, які не можуть самостійно ссати молоко, через 1-2 години видоєне молоко випоюють з соски.

Якщо лоша залишилося без матері, його підпускають до іншої кобили. Для того, щоб кобила прийняла лоша-сироту його змащують її молоком, підводять у денник у напівтемряві. Якщо кобила веде себе агресивно, тоді лошати потрібно випоювати коров'яче молоко.

Через 4-5 днів після жереблення в погожі дні кобилу з лошам випускають на леваду.

Стан підсисного лошати значною мірою залежить від молочності кобили. Її визначають за середньодобовими приростами лошати протягом місяця, з розрахунку на 1 кг приросту живої маси потрібно 10 кг молока. Через 3-4 тижні після народження сисунів привчають до споживання вівса, краще їм згодовувати плющений овес.

Лошат відлучають у 6-7 місячному віці. Їх відлучають у 2-3 прийоми рівними за розвитком групами. Перед відлученими уточнюють записи про матір, відмітини, так як масть може змінитися.

Перед відлученням лошат з матерями виводять в конюшні і ставлять біля дверей в денник де буде утримуватись лоша, тоді лоша закривають, а кобилу виводять. Після відлучення потрібно слідкувати за вим'ям кобили.

Зразу після відлучення деякі лошата, особливо розміщені по одному в деннику, непокояться кидаються на двері, перегородки і можуть травмуватися. Тому перші 1-2 доби їх ретельно доглядають і постійно стежать за їх поведінкою. Вже через 5-6 діб після відлучення лошата звикають одне до одного і їх можна виганяти на пасовище чи на прогулянку.

Відлучених лошат годують не менше чотирьох разів на добу, розподіляючи концкорми на три, а сіно – на чотири даванки, соковиті корми згодовують за 1-2 рази, обов'язково згодовувати трохи грубого корму опівночі. Лошат потрібно щодня чистити, розкрючковувати їм копита, особливо задніх кінцівок, привчати до рухів за поведом.

3. Утримання молодняку на пасовищах. Груповий і індивідуальний тренінг. Заїздка лошат.

Високопродуктивні пасовища служать джерелом дешевих зелених кормів, багатих повноцінним протеїном, вітамінами і мінеральними речовинами. Утримання молодняку на пасовищі, рух на свіжому повітрі і сонце, позитивно впливають на розвиток. Різновидом використання пасовищ служить левадне утримання коней, при якому пасовища розбивають на окремі ділянки площею 2-4 га. При цьому враховують, що на голову молодняку у віці від 1 до 2 років необхідно 60-70 кг зеленого корму на добу.

Груповий тренінг проводять тоді, як лошата привикнуть один до другого. Суть його полягає в русі молодняку перемінним алюром по визначеному маршруту. Такий тренінг краще проводить на спеціально огороженій з двох сторін кругову доріжку довжиною 800-1000 м. Груповий тренінг сприяє

розвитку організму виробляє виробничі рухи і витривалість, підготовляє їх до індивідуального тренінгу і іподромних випробувань, а також до використання в кінному спорті, на сільськогосподарських роботах. Жеребчиків і кобилок тренують окремими групами за складеними схемами.

Тренінг проводять два вершники. Один верховий їде спереду групи, а другий їде позаду і слідкує, щоб лошата не відставали. Перші дні дистанція не повинна перевищувати 2-3 км. Через 10-15 днів її збільшують до 4-5 км.

Підчас тренінгу слідкують за станом лошат, при появі втоми, дистанцію скорочують. Перед початком тренінгу лошат випускають на левади, щоб вони находились. Могли починати тренування кроком.

Для підвищення тонусу і загартовування організму, а також для зміцнення сухожильно-зв'язкового апарату кінцівок, корисно літом, в теплу погоду купати коней в неглибокій водоймі, з твердим дном.

Індивідуальний тренінг являється періодом виїздки лошат, основна мета полягає у виробленні правильних рухів на кроці і вільному русі, а також в привчання до м'якого керування. Всі тренувальні роботи повинні проходити без застосування сили, при спокійній і виваженій поведінці до лошати, щоб воно доволіно виконувало вимоги людини. Початок індивідуального тренінгу і порядок його проведення, залежить від умов господарства тренерського персоналу якості і стану тренувальних доріжок наявність левад, прородно-кліматичних умов.

Під заїздкою, розуміють привчання лошати до збруї. Переходячи до заїздки, потрібно, щоб лоша було привчене до людини, до чищення, піднімання ніг, ходило вільно на повіду. Якщо лоша привчене до цих вимог то, можна приступати до заїздки. Всі уроки проводять в манежі де ніщо не відволікає лоша від основного завдання – заїздки.

Перші уроки полягають в тому, що його виводять в манеж і на повіду водять по 5-10 кругів в різні сторони кілька днів. Якщо лоша достатньо привикає до манежу, тоді конюх знімає повід і пускає бігати по колу. Навантаження поступово збільшують але не доводити до втоми.

Тоді поступово привчають лошат до вуздечки, віжок і інших видів збруї.

Збрую на лошат надівають вільніше як на дорослих коней, але і враховують, щоб вона утримувалась на лошаті, не сповзала. При запряжці потрібно три людини – один тримає, а удвох запрягають.

5. Догляд за кінцівками і копитами. Розчищення копит. Припасування підкови і вимоги до неї

Здорове копито має правильному форму, гладеньку, вириту глазуром поверхню рогової стінки, без тріщин і кілець. Рогова підошва його вигнута, щільна, з добре вираженою білою лінією. Стрілка добре розвинена. При утриманні коней на дерев'яній, асфальтованій, бетонній підлогах копитний ріг, втрачає еластичність, стає сухим і крихким. Нерегулярна зміна підстілки

призводить до загинання рогу стрілки, до пом'якшення та передчасного зношування копитного рогу.

У разі згодовування коням непридатних кормів. Молодого зерна злакових, порушення режиму напування може виникнути ревматичне запалення копит, яке потребує лікування. Одним з елементів догляду за копитами є очищення спеціальним гачком підосви від гною та землі. Це слід робити щодня, до і після використання коней. Регулярне розчищення копит від змертвілого рогу – обов'язкова умова збереження їх у нормальному стані правильної постави кінцівок та підвищення робоздатності коня. Розчищати копита необхідно не менше одного разу на 1-1,5 місяця. Розчищення проводять копитним ножем, рашпілем і щипцями. Перед цим перевіряють поставу кінцівок і стан копит, щоб мати уяву про їх розміри та форму після обробки. Якщо кінь підкований, його розковують.

Копитним ножем з підосви знімають мертвий крихкий і потрісканий ріг, не зрізуючи живого. Надмірне зрізання живого рогу приводить до намулювання та інших пошкоджень копита. Якщо копита розчищені правильно, копитна стрілка спирається на землю, але не виступає за межі копита.

Для визначення розміру підкови з розчищеного копита знімають мірку. Для цього беруть тонкий дерев'яний прутик і визначають ним довжину копита. Розміри позначають засічками на пруті, і де зазначають і кличку коня.

За цією міркою підбирають стандартну підкову або роблять її в кузні.

За формою підкова має повторювати форму копита і щільно прилягати до нього. виготовляють підкови з м'яких сортів, пруткової сталі марки С₁-2 діаметром 14-16 мм. Стандартні підкови промислового виробництва мають 11, а у хналі 5 номерів.

Основна вимога до правильного підковування припасування підкови до копита, а не навпаки двома способами – холодним та гарячим.

Холодний спосіб – підкову приміряють і без нагрівання змінюють її форму до форми копита.

Гарячим способом підкову “підганяють” до копита після нагрівання. Не слід розчищення замінити прикладанням до копита розпеченої підкови, при цьому пересушується ріг і посилюється його крихкість.

Питання для самоконтролю

1. Що розуміють під ростом тварин.
2. Суть підгодівлі підсисних кобил і лошат.
3. Правила відлучення лошат.
4. Суть групового тренінгу.
5. Що розуміють під заїздкою лошат.
6. Особливості індивідуального тренінгу лошат.
7. Правила розчищення копит.
8. Припасування підкови.
9. Вимоги до підкови.